

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

IZDAJATELJ IN LASTNIK: „KMETSKA ŽUPANSKA ZVEZA“.

Izhaia dvakrat na mesec, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu »Občinske Uprave« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Posamezna številka 30 vinarjev.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani.

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Našim naročnikom.

Precejšnje število naših naročnikov je še na dolgu z naročnino za pretekla leta. — Ne moremo drugače, nego da jih zopet opozorimo na njihovo dolžnost s posebnimi opomini, ki jih razpošljemo te dni. Tem opominom bodo priložene tudi poštno položnice.

Prosimo torej vse, ki še niso plačali naročnine, naj to sedaj takoj store. — Imeli smo velike troške s prireditvijo »Indeksa«, ki je gotovo dobrodošel vsem naročnikom, a tudi tega je plačalo še le pičlo število.

Da bo mogoče poravnati troške tiskarne, prosimo še enkrat za takojšnje poravnave naročnine, ki se plačuje itak naprej, in ne za nazaj.

Uprav. »Obč. Upr.«

Dva primera iz poslovanja občinskih posredovalnih uradov.

(Dr. Ign. Rutar.)

Postopanje in poslovanje pri občinskih posredovalnih uradih kolikor je postavno predpisano in urejeno, je bilo že obrazloženo v št. 4 letošnje »Občinske Uprave«. Ker pa nam dobajajo še vedno tozadevna vprašanja, hočemo v naslednjem podati še dva konkretna primera iz tega poslovanja, da si bodo župani in izvoljeni zaupni možje lažje predočili posle in naloge, ki jih imajo vršiti pri občinskih posredovalnih uradih.

Navesti hočemo en primer poravnavega poizkusa v zasebnopravnem sporu in en primer

spravnega poizkusa v zadevi razžaljenja časti. Pri teh vpisih pa se seveda ne bomo mogli spuščati v različne podrobnosti in možnosti, ki morejo nastati v vsakdanjem življenju, ampak se bomo morali držati le popolnoma določenih slučajev, kakor da sta vzeta iz življenja.

1. Primer poravnavega poizkusa v zasebnopravnem sporu.

Anton Bajželj, posestnik na Brdih, je prodal Cenetu Držaju, lesnemu trgovcu na Brdih, iz svoje gozdne parcele »za Trnikom« za izsekanje 500 najmanj po 60 cm debelih smrek za 5000 K. Cene Držaj je plačal polovico kupnine, drugo polovico pa je obljubil plačati, kadar smreke pregleda. Čez nekaj časa pa sporoči Bajžlju, da je naštel na njegovi parceli le 350 pa 60 cm debelih smrek, katere mu plača v zmislu kupne pogodbe kos po 10 K, drugih pogojenih 150 smrek pa da prevzame samo za kupnino 8 K za vsako drevo.

Anton Bajželj, ki je trdno prepričan, da je v njegovi gozdni parceli najmanj 500 po 60 cm debelih smrek, se obrne na posredovalni urad na Brdih, kateremu naznani zadevo s sledečim pismenim* naznanilom:

Posredovalnemu uradu na Brdih.

Prodal sem lesnemu trgovcu Cenetu Držaju z Brda št. 5 iz svojega gozda »za Trnikom« 500 po 60 cm debelih smrek za izsekanje za kupnino 5000 K. Držaj mi je polovico plačal, drugo polovico pa mi je voljan plačati le deloma, češ da v gozdu ni pogojeno število po 60 cm debelih smrek. Ker vem, da je v mojem gozdu najmanj 500

* Pripomba. Naznanilo se lahko poda tudi ustno.

po 60 cm debelih smrek, prosim za posredovanje v ti moji zadevi s Cenetom Držajem.

Anton Bajželj
na Brdih št. 1.

Vsled tega naznanila povabi župan Miha Sodnik, ki je tudi voditelj posredovalnega urada na Brdih, obe stranki k posredovalnemu uradu s takim-le pismenim* povabilom:

POVABILO
za Antona Bajžlja
(za Ceneta Držaja)
na

Brdih h. št. . .

V svrhu poravnavega poizkusa v sporu s Cenetom Držajem (z Antonom Bajžljem) zaradi smrek v gozdu »za Trnikom« se vabite na dan

10. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v občinski posredovalni urad.

Na to povabilo sicer niste prisiljeni priti v posredovalni urad, vendar pa ste dolžni v slučaju, da ne pridete, to naznaniti posredovalnemu uradu najkasneje dne 9. jul. t. l., sicer bi se Vam naložila denarna globa do 5 K.

Občinski posred. urad na Brdih,
dne 4. julija 1912.

Miha Sodnik,
voditelj.

Dne 10. julija ob napovedani uri prideta k posredovalnemu uradu, pri katerem imata ta dan službo zaupna moža Jožef Sedej in Franc Ravnik, Anton Bajželj osebno, za Ceneta Držaja pa Jernej Dimnik kot pooblaščenec.

Razpravo vodi zaupnik Jožef Sedej, ki pred vsem stavi Jerneju Dimniku vprašanje:

»Prišli ste kot pooblaščenec Ceneta Držaja. Ali imate pooblastilo v njegovem imenu skleniti poravnavo v predstoječem sporu?«

Jernej Dimnik predloži lastnoročno pisano pooblastilo Ceneta Držaja sledeče vsebine:

»Podpisani pooblaščam Jerneja Dimnika, da me zastopa pri posredovalnem uradu v razpravi glede smrek, katere sem kupil od Antona Bajžlja, in da v mojem imenu sklene z Antonom Bajžljem veljavno poravnavo.

Na Brdih, 9. julija 1912.

Cene Držaj.*

Nato opozori zaupnik Jožef Sedej navzoči stranki tako-le:

»Predno pričnemo razpravljati o stvari sami Vas opozarjam, da v zmislu zakona v slučaju, da

* Pripomba: Način povabila strank v zakonu ni predpisan in je tedaj prepuščeno voditelju posred. urada, povabiti stranke na način, ki se mu zdi najbolj primeren.

danes ne skleneta poravnave, ne bodeta mogla v morebitni poznejši pravdi drug proti drugemu uporabiti nobene izjave, ki bi jo podal eden ali drugi izmed vaju pri današnji razpravi.«

Potem se prične razprava z zaslišanjem Antona Bajžlja, ki izpove:

»Iz svoje gozdne parcele »za Trnikom« sem prodal Cenetu Držaju za izsekanje 500 smrk, debelih po 60 cm, za vsoto 5000 K. Pregledal in zaznamoval sem jih sam. Držaj pa mi je sporočil, da je samo 350 zaznamovanih smrek debelih po 60 cm in da mi plača le za te po 10 K za drevo, dočim mi ponuja za ostale smreke le po 8 K. Izključeno ni, da sem se kaj zmotil, vendar pa tolike razlike ne more biti. Predlagam, da gremo skupaj pregledat zaznamovane smreke in sem pripravljen plačati sam ogledne stroške, ako se izkaže resnična trditev Držajeva, ako pa ne, naj pa on plača te stroške.«

Držajev pooblaščenec Jernej Dimnik nato izjavi sledeče:

»Držaj je preštel in premeril zaznamovane smreke in o dobljenem vspehu obvestil Bajžlja. Bajžljevemu predlogu, da se izvrši ogled na lici mesta, se ne protivim. Pač pa pripomnim, da naj se stroški ogleda razdele med obe stranki po razmerju vspeha, ki ga bo pokazal ogled za eno ali drugo stranko.«

Anton Bajželj je s tem pristavkom glede razdelitve oglednih stroškov zadovoljen.

Jožef Sedej pravi na-to:

»Ker oba predlagata ogled na lici mesta, bomo morali razpravo preložiti. Ogled pa bo posredovalni urad izvršil samo tedaj, ako v naprej založita za te stroške 40 K. Predlagam, da založita danes vsak 20 K. Pri končni poravnavi pa se bo pobotalo tudi glede teh stroškov tako, kakor sta se ravnokar zedinila.«

Stranki založita na to vsaka po 20 K za ogledne stroške. Jožef Sedej določi sporazumno z obema strankama 15. julij ob 8. uri zjutraj za ogled in nadaljno obravnavanje.

Pri ogledu na lici mesta sta navzoča ravnostista zaupna moža, namreč Jožef Sedej in Franc Ravnik, stranki pa sta prišli obe osebno.

Po pregledanju in premerjenju kupljenih smrek se ugotovi, da je 425 debel po 60 cm, 75 debel pa da nima pogojene debelosti.

Dogovori se poravnava, da plača Cene Držaj za 425 smrek po 10 K t. j. 4250 K, za ostalih 75 smrek pa po 9 K t. j. 675 K, za vsa drevesa skupaj 4925 K. Stroškov ogleda pa trpi vsaka stranka polovico.

Vpis v uradni knjigi se izvrši tako-le:

Zap. št.	Dan, mesec in leto sklenjene poravnave	Natančna navedba strank odnosno pooblaščenec, kakor tudi njihovih pooblastil o upravičenosti za sklepanje poravnave	Sporni predmet, o katerem se je sklenila poravnava
22	15. jul. 1912	Anton Bajželj z Brdov šte. 1. Cene Držaj z Brdov šte. 5.	Od Bajžlja prodane smreke v gozdu „za Trnikom“

Poravnava v dobesedni vsebini	Sodna odobritev, je-li potrebna ali ne; ali se je izposlovala?	Ali sta lesstranki dobesedno prečitata, kar se je vpisalo v uradno knjigo?	Podpisi strank (pooblaščenec) in zaupnikov	Opomba
Cene Držaj plača Antonu Bajžlju za 425 smrek po 10 K t. j. 4250 K, za ostalih 75 kupljenih smrek pa po 9 K t. j. 675 K, za vsa drevesa skupaj 4925 K. Stroškov ogleda trpi vsaka stranka polovico.	ni potrebna	da	Anton Bajželj Cene Držaj Jožef Sedej Fr. Ravnik zaupnika.	

Jožef Sedej prečita ta vpis strankama, ki se podpišeta v uradni knjigi. Potem zahtevata obe stranki uradno listino o sklenjeni poravnavi, ki slove tako-le:

Posred. urad na Brdih.

Zapor. št. zvezka urad. knjige I.

Uradna lista.

Pri gori navedenem posredovalnem uradu se je sklenila med strankama Anton Bajželj, Brda št. 1. in Cene Držaj, Brda št. 5, sledeča poravnava:

»Cene Držaj plača Antonu Bajžlju za 425 smrek po 10 K t. j. 4250 K, za ostalih 75 kupljenih smrek pa po 9 K t. j. 675 K, za vsa drevesa skupaj 4925 K. Stroškov ogleda trpi vsaka stranka polovico.«

To uradno listino je smatrati v smislu § 26. zakona z dne 27. sept. 1911 dež. zak. št. 45 enakim z uradnimi listinami o sodnih poravnava.

(Datum, podpis župana in enega zaupnika, uradni pečat)

Miha Sodnik,
župan.
Jožef Sedej,
zaupnik.

Miha Sodnik kot voditelj posredovalnega urada ima tekom 8 dni poslati izpisek iz uradne knjige v svrhu odmere pristojbine od sklenjene poravnave pristojbinskemu uradu.

2. Primer pravnega poizkusa zaradi prestopka zoper varnost časti.

Janez Zgaga in Peter Tožbar sta sedela v nedeljo popoldne skupaj v gostilni. Malo vinjena sta se sporekla in sprla in Janez Zgaga je razžalil Petra Tožbarja očitajoč mu goljufijo in krivo prisego.

I. Peter Tožbar je stvar naznanil posredovalnemu uradu. Ta je obema strankama poslal povabila za pravno obravnavo.

a) Na določeni dan in določeno uro prideta obe stranki v posredovalni urad.

Po opravljeni razpravi, pri kateri sta navzoča dva zaupnika, se stranki zedinita na sledečo spravo:

1. Janez Zgaga izjavi pred posredovalnim uradom: »Obžalujem, da sem Petru Tožbarju oči-

tal goljufijo in krivo prisego in izjavljam, da je to očitanje popolnoma neosnovano.«

2. Janez Zgaga plača v občinski ubožni zaklad 10 K.

b) Na določeni dan pride v posredovalni urad samo Peter Tožbar, vsled česar je pravni poizkus nemogoč. Petru Tožbarju izda posredovalni urad sledeče pismo potrdilo, da se sprava ni dosegla.

Posredovalni urad v ...

Zapor. št. zvezka urad. knjige: I.

Potrdilo.

(K § 29. zakona z dne 27. sept. 1911 dež. zak. št. 45.)

Pred tukajšnjim posredovalnim uradom je dne 15. julija 1912 zahteval Peter Tožbar uvedbo pravne obravnave med njim in med Janezom Zgaga zaradi prestopka žaljenja časti, storjenega dne 30. junija 1912 v gostilni Jurija Jesiha.

*) Pravna obravnavo, pri kateri se ni dosegla sprava, se je vršila dne 20. jul. 1912.

*) Pravna obravnavo je bila brezuspešno napovedana na dan

(Datum, podpis župana in enega zaupnika, pečat.)

(*) Ktero besedilo ne velja za dotični slučaj naj se prečita.)

II. Peter Tožbar je šel tožbit naravnost k sodišču, katero je tožbo odstopilo v svrhu pravnega poizkusa posredovalnemu uradu.

Ta povabi obe stranki k pravni obravnavi.

Na določeni dan in določeno uro ne pride nobena stranka v posredovalni urad.

Voditelj posredovalnega urada vrne sodnji tekom 3 dni poslano sodne spise nazaj s tem-le potrdilom:

Posredovalni urad v ...

Zapor. št. zvezka urad. knjige: I.

Potrdilo.

(K § 29. zakona z dne 27. septembra 1911 dež. zak. št. 45.)

Pred tukajšnjim posredovalnim uradom je bila napovedana pravna obravnavo med Petrom Tožbar in Janezom Zgaga zaradi prestopka žaljenja časti, storjenega dne 30. junija 1912 v gostilni Jurija Jesiha.

(*) Pravna obravnavo, pri kateri se ni dosegla sprava, se je vršila dne.)

*) Spravna obravnava je bila brezuspešno napovedana na dan 20. julija 1912.

(Datum, podpis župana in enega zaupnika, pečat.)

(*) Ktero besedilo ne velja za dotični slučaj, naj se prečrta.)

Vpisi, katere je v prvem ali drugem slučaju izvršiti v uradni knjigi, so navedeni v sledečem obrazcu:

Zap. št.	Kdo je zahteval, da se uvede spravna obravnava? (Imena strank)	Dan vložitve zahteve za spravnost poizkus	Dan prihoda od sodišča odstopljene tožbe	All sta prišli k obravnavi obe stranki — ali katera izmed njih?
1/24	Peter Tožbar proti Janezu Zgaga	15./7. 1912	./.	obe (Samo Peter Tožbar)
1/24	Peter Tožbar proti Janezu Zgaga	./.	18./7. 1912	nobena

Na kateri dan je bila napovedana spravna obravnava?	All se je dosegla sprava ali ne?	Način dogovorjene sprave	Opomba
20. julij 1912	da (ne)	Janez Zgaga poda pred posredovalnim uradom časno izjavo in plača 10 K za občinski ubožni zaklad	
20. julij 1912	ne	./.	

Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 19. oktobra 1912.

1. Deželne hidroelektrične centrale.

Hidroelektrična centrala v Zbiljah pri Medvodah.

Za to centralo je deželni odbor že pred časom kupil nekaj parcel, ki bodo prišle vsled zgradbe te centrale pod vodo, ali ki se jih bo rabilo za kanal i. t. d. Da bo zadeva čim prej končana, se sklence napraviti še letos kupne pogodbe za vse optirane parcele. One parcele, za katere se deželni odbor še ni mogel zediniti s posestniki radi cen, ki so pretirane, se bo uvedlo po novem vodnem zakonu razlastilno postopanje.

2. Gasilstvo.

Deželni gasilski svet

V deželni gasilski svet se imenujejo gg. Jos. Ranzinger, posestnik v Zagorju ob Savi, Jakob Marolt, posestnik v Žirovnici pri Cirknici in Jakob Jan, župan v Gorjah. S tem imenovanjem je gasilski svet popolen. (Kakor znano iz prejšnjih časniških poročil — so bili v ta svet že popred imenovani gg. nadučitelj Lavtižar v Sp. Šiški in župani A. Belec v Št. Vidu, V. Rihar v Polhovem gradu in I. Stanovnik v Horjulu.)

Prošnje gasil. društev za podporo. Držeč se že objavljenih načel, je dovolil deželni odbor nekterim (12) kočevskim gasilskim društvom podpore iz gasilno-stražnega zaklada v skupnem znesku 3240 K, dalje gasilnemu društvu Mirna Peč 300 K, Gameljne 400 K in Semič 300 K.

Prošnja gasilnega društva v Litiji se odkloni, ker društvo nima dolga, ker je njegovo delovanje

pomanjkljivo in ker se ne zaveda dolžnosti, ki jih ima po postavi do županstva.

Druge prošnje gasilnih društev se rešijo kasneje.

3. Hiralstvo.

Hiralnica v Spod. Idriji. Uvažujoč dejstvo, da hiralnica v Sp. Idriji v veliki meri razbremenjuje občine, ker sprejema hirajoče občinske uboge proti majhni odškodnini, se dovoli za l. 1912 K 600 deželne podpore.

Prošnji občine Hruševka, da bi dežela plačevala hiralske stroške za neko občinsko hiralnico v hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani (1 K 10 v dnevno) se izjemoma in le v toliko ugodi, da plača dežela polovico hiralskih stroškov, če plača drugo polovico občina, ki je po zakonu dolžna sama skrbeti za občinske uboge.

V enakem smislu se reši slična prošnja občine Črni Vrh, okr. Ljubljana.

4. Razno.

Podpore ozir. nagrade za pokončavanje hroščev.

V svoji okrožnici na županstva radi pokončevanja hroščev je deželni odbor posebno naglašal, da mu radi premajhnega kredita ne bo mogoče dovoljevati nagrad za pobiranje in pokončevanje hroščev, da pa bo povrnil stroške za živo apno, rjuhe, vreče itd. Iz došlih prošenj za podpore je pa deželni odbor sprevidel, da se županstva niso držala omenjene okrožnice, ampak so dajala nagrade za nabrane hrošče, — nekatera županstva celo precej visoke, — in sedaj prosijo, da bi deželni odbor vse te stroške povrnil, dasiravno so občine po zakonu dolžne skrbeti za zatiranje

škodljivega mrčesa itd., na kar so bila županstva v preje omenjeni okrožnici opozorjena.

Držeč se načel uradne tozadevne okrožnice je deželni odbor sklenil povrniti občinam le stroške za nakup živga apna, rjuh, vreč itd.

Razširjenje mrtvašnice v deželni bolnici v Ljubljani.

Sklene se razširiti in preurediti mrtvašnico v deželni bolnici na ta način, da bodo mrličii vsakega razreda imeli svoj oddelek. S tem bo omogočeno premožnejšim rodbinam prirediti svojim umrlim dostojnejši pogreb. Za uporabo mrtvašnice se bodo uvedle primerne pristojbine.

Vprašanja in odgovori.

140. Županstvo Op. s. (Gor.)

Vprašanje:

Tukajšnja občina je prosila municipij v Gorici za sprejem neke Frančiške J. v ondoto domovinsko zvezo. — Ona je rojena l. 1885 in biva v Gorici od svojega rojstva. — Obenem je prosilo tudi za sprejem njenega očeta, ki je bil sprejet kakor tudi njegovi mladoletni otroci; — prošnja imenovane hčere pa je bila zavržena z razlogom, da ne biva še 10 let po njeni polnoletnosti v občini Gorici. — Prosi se pojasnila:

Ali se ne prištejejo k njeni dobi leta bivanja njenega očeta do njene polnoletnosti? — Vzemimo na primer, da oče živi v Gorici že nad 7 let in ona nad tri, tako da bi prišlo skup 10 let, ki bi po našem mnenju zadoštovala za sprejem.

Odgovor:

Vaše mnenje je napačno. — Frančiška J. bi bila dobila obenem z očetom domovinsko pravico v Gorici le, če bi bila mladoletna takrat, ko je bil sprejet v domovinstvo oče. — Ker pa je bila polnoletna, mora od zadobljene (dosežene) polnoletnosti nadalje bivati sama nepretrgoma 10 let v Gorici; še le potem jo bo sprejela ta občina — seveda le na podlagi nove prošnje — v svojo domovinsko zvezo. — Doba očetovega bivanja pri dobi bivanja otrok na noben način ne more priti v poštev.

141. Županstvo Op. s. (Gor.)

Vprašanje:

Ali mora naša občina povrniti občini Pazin pogrebne stroške za nekega v tukajšno občino pristojnega S. M.? Pazin spada namreč pod deželno upravo istrsko, naša občina pa pod upravo goriške dežele. Po našem mnenju se ne povračuje takih stroškov občinam druge dežele. — Okr. glavarstvo je odločilo, da smo dolžni to storiti.

Odgovor:

Tudi to Vaše mnenje je napačno. — Odločba okr. glavarstva je popolnoma pravilna. — Troški bolniške oskrbe in pogrebni stroški spadajo med tiste vrste izdatke, ki jih mora nositi domovna občina bolnika po določbah domovinskega zakona iz l. 1863. — Le v slučaju, da bi Vaša občina ne bila takoj obveščena, kakor določa §. 30 te postave, bi se bila plačilu lahko upirala, če z vspehom ali ne, o tem ne moremo soditi. — Vsekako pa je postala odločba okr. glavarstva pravomočna, kakor hitro niste vložili pritožbe v določenem roku 14 dni, — torej se plačilu že iz tega vzroka ne morete upirati.

142. Gospod G. A. župan v D. (Gor.)

Vprašanje:

V občini D. na Goriškem so izvojeni 4 starešine in dva namestnika v eni volilni skupščini. Kaj bi se zgodilo

ako bi se odpovedali po izvolitvi 3 starešine? — Ali naj bi bila nova volitev za celo skupino, ali bi nastopila namestnika in bi se volilo le enega starešino?

Kaj bi bilo v slučaju, ako bi se odpovedala tudi namestnika?

Odgovor:

Na to vprašanje dobite odgovor že v §. 18 obč. r. za Gor. Grad. — Postavno število »starešin« (t. j. članov obč. odbora) se nadomesti predvsem z že izvoljenimi namestniki; ono število pa, ki je še potrebno za polnoštevilnost, se da seveda nadomestiti le na ta način, da se izvrše nadomestne volitve za ostalo dobo na podlagi zadnjega volilnega imenika.

Če odstopijo torej trije člani občinskega odbora se pozoveta oba namestnika, a za enega člana je treba razpisati nadomestne volitve, — obenem tudi za oba namestnika.

Če pa odstopita poleg prvih treh še oba namestnika, potem se razume samoobsebi, da je treba razpisati nove volitve za vse tri člane občinskega odbora (po Vaše »starešine«) in za oba namestnika.

Volitev se mora naznaniti c. kr. okr. glavarstvu.

143. Županstvo Št. J.

Vprašanje:

V vasi S. M. tukajšnje občine nameravajo ustanoviti prostovoljno gasilno društvo.

Prosimo sledečih pojasnil:

Kako in koliko članov naj se izvoli v osnovalni odbor?

Kje se dobe pravila?

Kako je treba postopati?

Odgovor:

Pri ustanovitvi gasilnih društev se postopa enako kakor pri vseh drugih društvih po določbah društvenega zakona z dne 15. nov. 1867 drž. zak. št. 134.

Za osnovalni ali pripravljalni odbor ni treba volitve; za to zadostujejo 3 osebe. Ta pripravljalni odbor preiskrbi vse potrebno za ustanovitev društva, predvsem pravila, in predloži prošnjo s petero (5) izvodi pravil. Na to se sklicje ustanovni občni zbor, — ko dospe rešitev s potrjenimi pravili, — in izvoli redni odbor. — Kaj morajo obsegati pravila, določa §. 4 navedene postave.

Zaradi enotnosti pravil je najbolje, da se obrnete na »Zvezo gasilnih društev« v Ljubljani, da Vam pošlje že tiskana pravila, kolikor jih potrebujete. — Izvod stane 10 vin.

Če potrebujete še kaka pobilžja pojasnila, Vam jih da omenjena zveza, na ktere se lahko obrnete, ali pa na deželni gasilski svet (na naslov g. nadučitelja Lavtičarja v Sp. Šiški).

144. G. Š. iz T.

Vprašanje:

Kaj je storiti, ako državno pravdnštvo podano ovadbo zavrne z navedbo, da se preiskava ustavi, akoravno se preiskava še pričela ni, in ni bil nikdo zaslišan?

Ali ni umestno v takih slučajih napraviti novo ovadbo na državno nadpravdnštvo v Gradcu? — Kaj se zgodi v takih slučajih?

Odgovor:

Z ovadbami je stvar taka kakor s kopjem, ki odleti nazaj in rado zadene metalca.

Treba je torej v tem oziru največje previdnosti.

Ako je bila pri državnem pravdnštvo podana ovadba, je državno pravdnštvo gotovo uvedlo kake poizvedbe. Kajti ni skoro misliti, da bi se bila ustavila preiskava brez poizvedb in brez tehtnih razlogov. — Seveda so mogoče tudi izjeme.

Ako mislite, da je ovadba utemeljena in pa če za dotično dejanje še ni nastopilo zastaranje, po našem

mnenju ni ovire, da bi se ne naredila ovadba na drž. višje pravdnništvo v obliki nadzorstvene pritožbe.

145. G. Š. iz T.

Vprašanje:

Je-li veljavno odstopno pismo (cesija), katero da žena svojemu možu, ali obratno? Tako n. pr. o svoji doti, in dr. — Ali mora biti sodnijski legalizirano? Po kateri lestvici se mora kolkovati?

Odgovor:

V Vašem slučaju ni jasnosti v vprašanju. — Če gre za doto, potem mora biti na vsak način sklenjena ženitna pogodba, ki je veljavna le v obliki notarskega pisma. Ravnotako je treba notarskega pisma, če naj se ženitna pogodba razdere. (Zakon z dne 25. julija 1871 drž. zak. št. 76. — Tudi dedinska pogodba (§. 1249 obč. drž. zak.) se mora narediti z notarskim pismom, če se izvrši kot ženitna pogodba. — Za oporoke valjajo v vsakem slučaju obstoječa postavna določila.

Če gre pa za kake druge vrste cesije, n. pr. v kupčijskih zadevah, morate drugič to označiti, ker so za to zopet posebna določila.

Cesije se kolekujejo v splošnem po lestvici III.

146. G. V. O. v K.

Vprašanje:

Neka žena, ki ima hišo in malo trgovino, je spodila letošnje leto od sebe moža, ki je bolehen in star in ga zato ne mara več preživljati. — Žena zahteva, naj ga sedaj občina preživlja, češ ker ga ona ne more, dasi bi ga lahko. — Nekteri trdijo tudi, da so postavne, po katerih žena ni dolžna svojega moža rediti.

Ali je torej žena dolžna rediti moža, ali ne, — ali ga mora občina?

Odgovor:

Prezrli ste menda odgovor na vprašanje pod št. 110 v 15. št. »Občinske Uprave« t. l. — Temu odgovoru, — da se žene ne more siliti k preživljanju moža, nimamo drugega dostaviti. — Edina možnost, ki bi utegnila še priti v poštev, bi bila ženitna pogodba z ozirom na medsebojno dedščino, če se je sploh sklenila, ali pa za slučaj smrti veljavna oporoka, na ktere podlagi bi občina lahko naknadno uveljavljala svojo odškodninsko zahtevo za izdane podpore.

147. Županstvo Loški potok.

Vprašanje:

Dva tukajšna občana sta se poročila pred 2 leti na Ogrskem z dvema Madžarkama po tamošnjem civilnem zakonu. Sedaj hoče ogrska komitatna oblast, da prizna naša občina otrokom, porojenim iz teh zakonov, domovinstvo v naši občini. Zenitovanjskih zglasnic dotična tu nista niti zahtevala niti prejela. Je-li občina postavno zavezana priznati otrokom domovinstvo, — in ima-li takšen zakon veljavnost tudi v tostranski državni polovici?

Odgovor:

Otroci iz gori opisanih zakonov če so veljavno sklenjeni, so brez dvoma pristojni v Vašo občino, kakor sta pristojna tja oba očeta. Ker so otroci v Vašo občino že pristojni, ni treba oziroma sploh ne gre, da bi občina o tem še sklepala. Edino kar bi bilo mogoče je to, da sta pridobila oba očeta morda ogrsko državljanstvo in s tem izgubila domovinsko pravico v Vaši občini. Vendar je malo upanja za to, ker Ogri niso preradodarni s podeljevanjem svojega državljanstva inozemcem in se navadno otresejo s tem združenih bremen. — Od izdajanja ženitvanjskih zglasnic domovinstvo sploh ni odvisno; pa te zglasnice za ogrski civilni zakon tudi niso potrebne.

Gre torej le za veljavnost civilnega zakona z ozirom na tostransko državno polovico in za domovinstvo iz takih zakonov izvirajočih otrok.

Kakor smo rekli takoj uvodom odgovora, so taki otroci pristojni v ono občino, kjer so pristojni očetje. Da je pa veljavnost v inozemstvu sklenjenih zakonov (torej tudi civilnega zakona na Ogrskem, ki je za nas inozemstvo) od oblastev priznana, dokazuje več ministrskih odločb glede izdaje takozvanih spričeval o sposobnosti za ženitev v inozemstvu. — Ker je stvar za županstva poučna, moramo te odločbe nekoliko na širše priobčiti.

V razpisu z dne 27. aprila 1873 št. 13.505 je odredilo ministrstvo notranjih zadev, da naj obsegajo omejenjena spričevala, ki jih izdajajo politična oblastva, le izrek o osebni sposobnosti za ženitev.

Ker pa v teh spričevalih ni bilo izrečeno, da dopuščajo postavne domovinske države (dežele) ženinu, poročiti se v dotični tuji državi pravoveljavno, torej s prenosom vseh državljanjskih in domovinskih pravic na ženo in zakonske otroke, avstrijskim podanikom po zakonodaji nekaterih držav ni bilo mogoče v inozemstvu skleniti nameravanih zakonov, vsled česar so bili pogosto občutno oškodovani njihovi interesi. Iz tega nagiba je odredilo notranje ministrstvo sporazumno s pravosodnim in naučnim ministrstvom — (razpis ministr. notranjih zadev z dne 28. oktobra 1879 št. 11.409) sledeče: Političnim oblastvom, ki imajo izdajati taka spričevala, se naroča, da naj jih opremijo s pristavkom, da more vsak avstrijski državljani, ki je sicer osebno za to sposoben, (>welcher die hierzu erforderliche persönliche Fähigkeit besitzt«), tudi v inozemstvu veljavno skleniti zakon in da zadostuje za veljavnost takega v inozemstvu sklenjenega zakona po avstrijskih postavah, da se je zakon sklenil v obliki, katera je predpisana po dotičnih inozemskih postavah; da je torej po avstrijskih zakonih samaobsebi posledica vsakega veljavnega zakona inozemke s kakim avstrijskim državljanom, da zadobi ta inozemka z njenimi iz takega zakona rojenimi otroci avstrijsko državljanstvo in domovinsko pravico svojega moža. — Ministrstvo pa pravi v navedenem razpisu ob koncu še, da je za presojo, je-li v kakem gotovem slučaju sklenjeni zakon v resnici veljaven, kakor hitro se ima rešiti to vprašanje v Avstriji, — kompetentno izključno le pristojno avstrijsko (posvetno) sodišče in se vsled tega pomanjkljivost kakoršnega koli zakonskega zadržka s takimi spričevali niti ne spričuje, niti se more v naprej spričevati.

Tako ministrska naredba.

Vam ostaja k večjemu še dognati, če je bil zakon res veljavno sklenjen, o čemer pa skoro ne more biti dvoma. — Na vsak način imate pravico to na podlagi listin dognati ali zahtevati, da se dokaže; sicer pa domovinstva otrok v Vaši občini ne morete izpodbijati.

148. Županstvo v B l.

Vprašanje: (ur. d. o.)

Proračun za leto 1913. je sestavljen in poteče skraj za razpoložitev določeni rok. Občinski odbor pa ga ne more odobriti, ker ni sklepčen; doma je samo 13 mož, 14 pa jih je potrebno za sklepčnost.

Prosi se navodila, kako naj se potrdi proračun? Sicer pravi občinski red, da je pri tretjem sklicanju sklepčno vsako število odbornikov, a ta slučaj velja najbrž le tedaj, če so vsi sklicani. Županstvo pa ne more drugih klicati, razven onih, ki so doma.

Povdarja se, da tudi z namestniki skupaj ni mogoče doseči števila 14.

Odgovor: (ur. rešitev d. o.)

Za veljavno sklepanje mora biti navzoče postavno število članov občinskega odbora, kakor določa občinski red v § 42 z ozirom na določbe § 23.

Na vsak način pa je treba, da so k odborovi seji v a b l j e n i (najbolje pismenim potom) v s i o d b o r n i k i, odnosno v predstoječem slučaju tudi namestniki.

Župan naj torej p o v a b i (s k l i č e) k odborovi seji na določen dan vse občinske odbornike, in ako seja ne bo sklepčna, k drugi — po § 42 obč. reda sklicani seji tudi namestnike, — to pot z izrečno opozoritvijo na določbe tega paragrafa.

Ako bi seja tudi v tem slučaju ne bila sklepčna, t. j. ako bi pri tisti ne bilo navzočih najmanj polovico odbornikov, potem seveda ne preostaje drugega, nego čakati, dokler se ne vrne domov zadostno število odbornikov in namestnikov, kar se utegne morda zgoditi o Božičnih praznikih. — Na vsak način pa mora župan poskusiti doseči, da pride k seji zadostno število članov občinskega zastopa.

Za prihodnje bi se moralo vsekako priporočati in gledati na to, da bodo voljeni v občinski odbor samo taki možje, ki bodo v stanu t o č n o vršiti svoje dolžnosti, torej taki, ki stalno bivajo v občini, ker v nasprotnem slučaju utegne trpeti občinsko gospodarstvo.

Končno se naroča županstvu, naj se v prihodnje v zadevah lastnega delokroga — zlasti v občinskih gospodarskih zadevah — obrača na deželni odbor in ne na c. kr. okrajno glavarstvo.

149. Ž u p a n s t v o Ž. (o k r. K a m n.)

V p r a š a n j e:

Eden izmed določenih pregledovalcev občinskih računov je odsoten z doma vsako leto.

Ali zadostuje enkratna revizija odnosno skontracija občinske blagajne takrat, ko se sklenejo ob koncu leta občinski računi in predlože obč. odboru? Ali se pa lahko določi kakega veščaka, ki bi dovršil revizijo?

O d g o v o r: (ur. d. o.)

Pregledovalec občinskih računov je lahko v s a k občan, četudi ni občinski odbornik, ako ga v to določi občinski odbor.

Skontracija občinske blagajne se mora vršiti v s a k e g a p o l l e t a, kakor velewa okrožnica deželnega odbora z dne 20. dec. 1909 st. 17.513. Predložiti se mora zapisnik o skontraciji na predpisani tiskovini redno do 30. jun. in 31. dec. vsakega leta.

150. Ž u p a n s t v o T. (N o t r.)

V p r a š a n j e:

Vojaško oblastvo stoji na stališču, da županstvo ni upravičeno zahtevati drugačnih vojaških dokumentov, ki so sedaj vočigled narodnim pravicam izdelani v nezakoniti obliki. — Na pr. ima »Abschied« čez in čez samonemški nadpis, pečat je na obeh straneh samonemški, in na slovenski strani niti podpisan ni. Tudi je bilo v enem slučaju na slovenski strani radirano, kar bi pač v dokumentih ne smelo biti. — Prosimo nasveta, kaj naj županstvo stori?

O d g o v o r: (ur. od d. o.)

Samo na sebi pač zadostuje, če je vojaški odpustni list podpisan pod enim ali drugim besedilom, kar se tiče namreč veljavnosti dokumenta.

Seveda pa bi bilo želeti s stališča enakopravnosti, da je podpisano pri slovenskih strankah slovensko besedilo, kakor tudi, da bi imela listina poleg nemškega še slovenski naslov.

Toda posamezna občina bo v tem pogledu napram vojaškemu oblastvu težko kaj dosegla. Treba bi bilo, da se obrne več občin v zadevi s skupno vlogo na okrajno glavarstvo ter je naprosi, da stori na merodajnem mestu potrebne korake, — da se sedaj obstoječi nedostaki odpravijo.

Obenem bi kazalo morda tozadevno od občin podpisano peticijo izročiti kakemu državnemu poslancu, da bi se ob dani priliki zavzel za stvar.

151. Ž u p a n s t v o Š t. V. (N o t r.)

V p r a š a n j e (p o r o č. n a d. o.)

Županstvo izda vsako leto precejšen znesek iz občinske blagajne dimnikarju za požarno ogledovanje. Zato prosi vsled okrožnice deželnega odbora z dne 10. okt. 1912 šte. 21.707 primerne podpore v pokritje teh izdatkov.

(Gre se za vprašanje, če se dajejo tudi podpore v take namene.)

O d g o v o r: (urad. rešitev dež. odb.)

Izvrševanje požarno-polijskih predpisov in odredb po § 1. postave z dne 15. sept. 1881 dež. zak. št. 14 spada v lastno občinsko področje.

Sem spada vsled tega tudi požarno ogledovanje po § 6. navedene postave.

Troški tega ogledovanja se morajo torej plačati iz rednih občinskih dohodkov (iz občinskega zaklada). Nikakor pa se ne more dovoljevati o b č i n a m podpor iz gasilskega zaklada kot povračilo za troške pri izvrševanju poslov lastnega delokroga.

Protialkoholno gibanje.

Desetletnica protialkoholnega gibanja preložena! Zaradi n. pričakovanih ovir, — ker je več gg. zdravnikov odšlo na balkansko bojišče, — se je morala preložiti ta prireditev na poznejši čas in sicer se je določil sedaj za zborovanje dan 29. decembra t. l. Na naznanjeni dan 17. novembra t. l. se torej zborovanje ne vrši. Županstva bodo pravočasno obveščena o definitivnem dnevu po posebni okrožnici deželnega odbora.

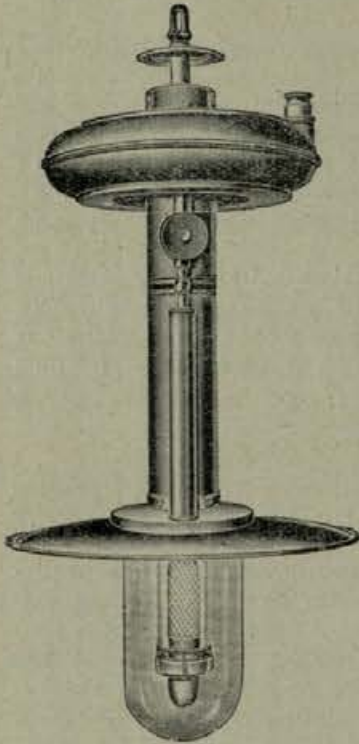
Raznoterosti.

Vlom v občinsko blagajno — blagajno odnesli. V Hotiču pri Litiji so neznan lopovi vlomili v občinsko pisarno v noči od 30. do 31. oktobra in odnesli blagajno, v kateri je bilo okroglo 2000 K denarja. Blagajno so na to za Savo razbili, pobrali iz nje ves denar, pustili pa vrednostne listine, ostalo pa razmetali. Navedeni slučaj priča zopet, da županstva premalo skrbje za varnost občinskega premoženja. Če bi imela vsa županstva — kakor se zahteva od njih — velike železne blagajne, težke, da bi jih ne bilo mogoče tako lahko odnesti, bi taki slučajji ne bili mogoči. Vprašanje je, koga se naj dela o d g o v o r n e g a za občini nastalo škodo. Na vsak način pa je občinam nujno priporočati, da kupijo povsod težke železne blagajne. Saj so cene nizke in v nikaki primeri z varnostjo, ki jo nudijo. Kdor želi naročiti blagajno, naj se obrne z navedbo velikosti in približne cene na »Kmetško župansko zvezo«.

Deželne podpore privatnim (tovarniškim) gasilnim društvom. Deželni odbor je sklenil v seji dne 5. oktobra 1912 (d. o. št. 21.708), da se dovoli podpora privatnim (tovarniškim) gasilnim društvom le v onih slučajih, kadar ta društva občino razbremenijo.

Stenski koledar za leto 1913 je izšel v lepi izpeljavi v tiskarni J. Krajec nasl. v Novem mestu. Cena 40 vinarjev, s poštnino 10 vinarjev več. Za Ljubljano in okolico ima zalogo prodajalna »Katoliškega tiskovnega društva« (prej Ničman) v Ljubljani.

Najpriporočljivejše svetilke za občinske urade, župnišča, društvene sobe, telovadnice i. t. d. so »Perpetua« petrolejsko-plinove svetilke. »Perpetua« svetilka ima 150 sveč svetilne jakosti, sveti popolnoma belo, mirno brez vtripljajev, je preprostejša kakor vsaka druga petrolejska svetilka in je ni treba skoro nikdar snaziti; pogori pa v njej v 10 urah samo en liter navadnega petroleja, torej manj kakor v vsaki drugi petrolejki, ki ima komaj 8 sveč svetilne jakosti. »Perpetua« - petrolejka nima stenja (dohta), zato se tudi ne kadi in ne proizvoduje saj. Naš urednik se je osebno prepričal o vrlinah te svetilke in izbornosti razsvetljave, zato te svetilke z lahko vestjo vsakomur priporoča. Kdor se zanima za najcenejšo moderno

razsvetljava, naj se obrne na Srečko Magoliča v Ljubljani (Tiskarna D. Hribarjeva).

K članku o posredovalnih uradih v današnji številki imamo pristaviti, da bodo sodišča — kakor čujemo — v kazenskih zadevah zaradi žaljenja časti določila občinam lastne vzorce obnem z akti v svrhu poravnave. — Seveda lahko rabijo občine tudi dosedanje tiskovine.

Ali ste poslali že naročnino?

Listnica uredništva.

Ponovno prosimo vse cenjene dopisnike, naj nam ne pošiljajo nefrankovanih dopisov, tudi ne pod uradno kuverto, (n. pr. županstva), ker tudi taki dopisi na naše uredništvo niso prosti poštnih pristojbin. — Če ni pismo frankirano, ali pa z ozirom na težo ni nanje pritisnena zadostna znamka, moramo plačevati globe v dvojnem znesku. Takih pisem sploh ne bomo sprejemali.

Priporočajte 'Občinsko Upravo'.

Slovenska županstva!

Narodna dolžnost kliče tudi slovenska županstva na obrambo slovenske meje. Slovenska županstva naj bodo prvi čuvaj rodne naše zemlje.

Naročite zato takoj nujno nekaj srečk velike loterije

„Slovenske Straže“,

ki ima žrebanje že 18. novembra!

Dobitki so taki, da bo vesela cela občina, ako dobiček zadene občina, in ga da v splošno korist občanom.

Torej pišite takoj po nekaj srečk na pisarno

„Slovenske Straže“ v Ljubljani!

Vrednost dobitkov 20.000 K! 1 srečka 1 K!

Samo še par dni do žrebanja. Hitite naročiti srečke!